

INGELESEZ IKASTEKO PROGRAMA NAFARROAN

UPN-REN GOLIK BOROBILENA

Amua goxoa izan da, “zure haurrak primeran ikasiko du ingelesa”. Ordea, Ingelesez Ikasteko Programa (IIP) ezker-eskuin kritikatu dute hezkuntzako eragile ugari, hala nola, irakasleek, zuzendariak, gurasoek eta sindikatuek. UPNk (PSNren babesarekin) abiatu orduko errailetatik aterata doan trenan nola bideratu erabaki behar du Gobernu berriak. Oraingoz, moratoria eta ebaluaketa agindu ditu.

Onintza Irureta Azkune
@oirureta

1997-1998 ikasturtean hasi zen UPNren Gobernuak British ereduaren probatzen. TIL (Hizkuntzen Tratatua Bateratua) ezaguna etorri zen ondoren, eta azkenik IIP (Ingelesez Ikasteko Programa). Irakasleak mundu globalizaturako prestatu nahi zituzten, ingeles maila bikaina lortuko zuten gaztetxoak lan merkatuan airoso ibiltzeko. Ez zuten esaten hedatzen ari zen D ereduari galga jartzeko modu ederra aurkitua zutela. Espainiako Estatuan, antzeko estrategia darabilte eskuineko indarrek bertako hizkuntzak ahultzeko Valentzian, Balearretan eta Galizian.

Nafarroako sare publikoko 106 ikastetxetan dago IIP ezarria, horietako bost D ereduak dira, eta gainerakoak A eta G ereduak. Hezkuntza sisteman hizkuntza, ingelesa, bihurtu dute helburu, eta bidean urtetan garatutako lan-ildo interesgarriak txokoan geratu dira, hala nola, hezkidetzak, bizikidetzak eta irakurketak.

Britishetik hasi eta IIPraino gabezia pedagogiko eta hutsune nabariak izan ditu programaren ezarpenak, gero azalduko ditugunak. Hala ere, Steilas sindikatuaren ustez, metodologia bikaina izan balitz ere, guztiz zalantzan jartze-

koa da hezkuntza sistemak atzerriko hizkuntza helburu nagusitzat hartzea, eta baliabideak horretara bideratzea.

UPNren Gobernuak abiatu zuen eta orain Geroa Bai, EH Bildu, Ahal dugu eta Izquierda-Ezkerrak osatutako Gobernuak du patata beroa eskuetan. Inoiz aurrez egin ez den ebaluaketaren diseinua aurkeztu du, non batetik, inkestak, elkarriketak eta eztabaida taldeak egingo diren ikastetxeetako zuzendari, irakasle eta gurasoekin, eta bestetik, unibertsitateek eta kanpoko enpresek parte hartuko duten. Bitartean Gobernuaren akordio programatikoa ondokoa dio:

2014ko argazkian, Yolanda Barcina Nafarroako Gobernuako presidente ohia eta José Iribas Hezkuntza kontseilari ohia ageri dira, IIP programaren bultzatzaileetakoak, Noaingo San Miguel ikastetxean.

WWW.NAVARRA.ES

“Gutxienez urtebetez IIP hedatzeari utziko zaio, oraingo programa ebaluatu eta hizkuntzen trataera integratuaren plan berria diseinatzeko”. Beraz, programa ez daukaten ikastetxeetara ez da zabalduko, baina badutenek bere horretan segiko dute, eta 3 urtekoek ere hasi ahal izango dute 2016ko irailean.

Nafarroako Gobernuak jasotako informazioaren arabera, Ingelesez Ikasteko Programak, bere ezarpenean, ez ditu bete halakoetan eskatzen diren protokolo eta arauak. Ingeles eta atzerriko beste hizkuntzen Saileko teknikarien balorazioa ere halakoa da: azken bi ikas-

turteetan, IIP ezarri den ikastetxean hamarretik batek baino ez du ezarpenaren balorazio positiboa. Ikastetxeen hiru-laurdenetan ez ezartzea aholkatu zen.

Nola azaldu fotosintesia ingelesez ez badakite?

Galdera horri erantzun baino lehen kontatu dezagun zein diren IIP programaren ezaugarri nagusiak. Haur Hezkuntzan (3-6 urte) eta Lehen Hezkuntzan (6-12 urte) ari dira ezartzen. Ikastetxearen eta adinaren arabera ikasgaien %30-40 ingelesez ematen dute. Beraz, kontua ez da ingelesa ikasgai gisa edukitzea baizik

eta ikasgaiak, hala nola, matematika, ingurumena, plastika... ingelesez ematea. Haurrek bi tutore dituzte, batek ikasgaiak ingelesez ematen ditu eta besteak gaztelaniaz. Bost ikastetxe baino ez dira euskaraz eta ingelesez ari direnak, alegia, D-IIP ereduak.

Steilasen iritziz, “programak ez dauka inolako oinarri pedagogikorik”. Eta hori dioenean, besteak beste, irakasleen prestakuntzaz ari da. Hezkuntza Departamentuaren helburu gorena irakasleek C1 maila lortzea da, ingelesa ikastea alegia, eta horretara bideratu dituzte inbertsioak. Alabaina, oso gauza dife-

rentea da irakasleak ingelesez ikasgaiak emateko prestatzea. Horri lotuta, bi tutoreen arteko koordinazioa funtsezkoa da, hizkuntza bakoitzean ikasgaiak nola irakasten ari diren kontrolatzeko. Baina, “tutoreek ez dute denborarik koordinaziorako, atsedendialdiak baliatzen dituzte, pasabideetan hitz egiten dute, WhatsApeez eta e-postaz ari dira”.

IIP programa erdi-murgiltze eredua da. Haur eta Lehen Hezkuntzako umeez ez dute ingelesa menperatzen eta edukiak azaltzeko orduan, sarri, azalpen maila apaldu edo baliabide bisualak erabili behar izaten dituzte. Haurrak fotosintesia azaltzeko bere hitzak erabilerikoa lituzke menperatzen duen hizkuntza arituko balitz. Aldiz, ingelesez ez da moldatzen eta besteak beste esaldiak buruz ikasten ditu. Matematika, plastika edo gorputz heziketan ez da hainbeste galera, baina hizkuntzak zeresan handia duen ikasgaietan, hala nola, natur eta gizarte zientzietan bai.

Irakasleak haserre, etsita eta nekatuta

Steilas sindikatuak IIPri buruz txostena egiteko hainbat irakaslerengana jo zuen. Haien lan jardunaz eta baldintzez gehiago jakiteko irakasleren bati ARGIAk elkarrizketa egingo liokeela adierazi diegu. Erantzuna argia izan da: “Agian norbaitek baietz esango du, baina ez dut uste nor den agertzerik nahiko lukeen”. Irakasleak etsita daude arrazoi askorengatik: prestakuntza egokirik izan ez dutelako, eskolan beste tutorearekin koordinatzeko denborarik ez daukate-lako, ikastetxe batetik bestera dantzan dabiltzalako, IIPn aritzera behartu ditzutelako...

Hezkuntza Departamentuak IIP programa abian jarri eta Nafarroa osoan zabaldu bai, baina prestaketa egokiko irakasle nahikorik ez. Ingelesko C1 maila eta Haur Hezkuntzako edo Lehen Hezkuntzako titulua duten irakasle nahikorik ez dago. Beraz, IIP irakatsiko duten irakasleak eduki ahal izateko trikimailu bat baino gehiago erabili dute. Berez, C1 maila eskatzen zaie irakasleei, baina eskaerari erantzuteko adina irakasle ez dagoenez, B2 maila dutenak ere lanean jarri dituzte. Orain, C1 maila egiaztagiri behin-behinekoak eman dizkie irakasleei 2021. urtera arte. Steilasek esana da: “Irakasleen %80tik gorak C1 duela esaten dute, hau da, erdiak egiaztagiri

INGELESEZ IKASTEKO PROGRAMAREN HEDAPENA SARE PUBLIKOAN

behin-behinekoa du”. Badira C1 maila duten irakasleak baina Haur eta Lehen Hezkuntzako titulua ez dutenak. Haiei, tituluak lortzeko bide azkarragoak eman dizkiete.

IIPko irakasleek ez dituzte lanerako baldintza egokienak. Bitxia da gertatzen dena; hainbat irakasle badu C1 maila, baina egiaztagiri dutela ezkutatu nahian dabiltza, ez dutelako programa horretan parte hartu nahi, badakitelako eskolak prestatzeko denbora gutxi izango dutela, formazio gutxi eta norberak beretik asko eman beharko duela. C1 daukaten beste batzuek berriz, ikasleei ikasgaiak ingelesez irakasteko adinako mailarik ez dutela uste dute.

Ikasleak erritmoa jarraitzeko gai al dira?

Batzuk bai eta beste batzuk ez. Hona Steilasek emandako adibidea: “Zambian eskolan hasi orduko ingelesez egiten dute dena. Azkarrenek dena harrapatzen dute, eta harrapatzen ez dutenak bidean geratzen dira”. IIP programan ingelesak ez ditu Zambian adina ordu hartzen, baina arazoak sortzen dira. Ikas prozesuan zailtasunak dituzten haurrak IIP baino lehen gela barruan egoten ziren eta tarteka ateratzen ziren eskola bereziak hartzeko. Orain, ingelesez ematen diren ordu guztietan gelatik kanpo dira. Beste haur batzuek ikasturtea errepikatu gabe geratu behar izan

HEZKUNTZAKO LEP-A ETA EUSKALDUNON AHULDADEA

Xabier Letona
@xletona

Nafarroako Gobernuaren lehen eskaintza. 2015eko azaroaren hasieran Hezkuntza Sailak 425 lanpostuko Lan Eskaintza Publikoa (LEP) iragarri zuen, horietatik 334 2016rako (320 irakaslerako eta 14 behatzaileerako). Beste 91 2017rako ziren, Bigarren Hezkuntzarako irakasle lanpostuak.

Euskarazko plazak arazo. 2016rako aurreikusitako 320 plaza horietatik, 228 ziren euskaraz eta 92 gaztelaniaz. Horrek sua piztu zuen Nafarroako gizartearen zati batean. AFAPNA, CCOO, UGT, UPN, PSN, PP, Izquierda-Ezkerra eta Ahal Dugu aurka agertu dira. EH Bildu, LAB, Steilas eta ELA alde.

Gaztelaniako irakasleak soberan.

Euskarazko plazak gaztelaniakoak baino gehiago izateko argudio hau eman du Hezkuntza Sailak: Ingelesez ikasteko Programak (IIP) sare publikoaren gaztelaniako zentroetan izan duen zabalkundearen ondorioz, gaztelaniako irakasle elebarrak soberan dira eta, beraz, ez du zentzurik gaztelaniako plaza gehiago sortzea.

Madrilgo Gobernuaren helegitea.

Otsailaren hasieran Estatuak helegitea jarri zuen UPNk 2015eko martxoan onartutako 358 plazako LEParen aurka. Hau ulertzeko 2015eko udal eta foru hauteskunde garaira itzuli behar da, orduan Javier Esparza UPNko lehendakari gaiak 900 lanpostuko LEPa iragarri baitzuen bere programan. Azkenean iazko martxoaren 25ean UPNren Gobernuak 358ko LEParen dekretua egin zuen, hauteskundearen atarian: 214 plaza osasunean, 134 hezkuntzan eta 10 suhiltzaileentzat.

2013, 2014 eta 2015erako Estatuak aurreikusitako irakasleen erretiroak ordezkatzeko postuak bilduta egin zuen hezkuntzako eskaintza José Iribas kontseilariak. Dekretuak ez zuen kontuan hartu 2014ko

IÑIGO URIZ / ARGAZKI PRESS

Otsailaren 20an Iruñean bildu ziren hainbat sindikatu LEParen aurkako elkarretaratzean.

ordezkapen plazak LEP baterako erabilgarri uzteko, 2014aren amaiera baino lehenago egin behar zuela horretarako eskari formala. Estatuaren abokatuak orduan jakinarazi zion UPNri forma akats hori, baina UPNk aurrera egin zuen. Estatuak edozein unetan jar zezakeen helegitea, baina min gehien egin zezakeenean jarri du.

Kontua da UPNk ez zuela zehaztu hezkuntzako 134 plaza haietatik zeintzuk ziren 2014ari zegozkion ordezkapen plazak, amarru horrekin operazioa pasatuko zela. Estatuaren abokatuak, beraz, denek aurkako helegitea jarri du.

Euskarazko 120 plaza bazterrean geratu dira. Helegitearen emaitzaren zain, eta presioen ondorioz, Haur eta Lehen Hezkuntzako 120 plaza korapilotsuak bazterrean gelditu dira (gehi behatzaileen 14ak), datozen hiru urteetan aterako direlakoan. Aurreikusitako 320 plazetatik, beraz, 200 bakarrik aterako dira orain, 108 euskaraz eta 92 gaztelaniaz. Erabaki honekin sailak Hezkuntzako Mahaiaren gehiengo sindikalaren –LAB, Steilas eta ELA (%56)– aurka egin du.

Zerrenda bakarrik ez. Euskarazko lefroetako irakasleen aldarrikapen historikoa da zerrenda bakarra, baina Nafarroako Gobernuak ez du onartu. Euskarazko irakaslea gai da klaseak euskaraz zein gaztelaniaz emateko, baina hautatu behar du euskarazko zerrendan edo gaztelaniakoan joatea. Gehiago jakitea zigortu egiten zaio. Aldarrikapena da irakasle guztiak zerrenda bakarrean joatea eta bakoitzak hautatzea non eman nahi dituen klaseak. Bi hizkuntza ofizial dituzten gainerako erkidegoetan hala da.

Orain arte azterketa egun eta ordu berean izan da eta aurten bi egunetan egingo da, horrela euskaldunak bietara joateko aukera izango du. Zerrenda bakarraren aurkakoez protesta egin dute, molde honetan euskaldunak bi aukera izango dituelako. Argudio horri helduta, AFAPNA sindikatuak helegitea jarri du LEPren aurka.

Bertsio luzea:

www.argia.eus/albiste/nafraroako-hezkuntzako-epearen-labirintoan-ez-galtzeko-gida

dute, ondorengo urteko haurrak IIP programan hasi direlako. Ikasle alofonoek ere nahikoa lan dute. Etxetik ez dakarte ez euskara, ez gaztelania, senegalدارren, errumaniarren eta magrebtarren seme-alabak dira besteak beste. Etxean hizkuntza bat, eta eskolan bi berri (ingelese-gaztelania edo ingelese-euskara).

Irakasleek beraiek diote, ikas prozesuan atzerapen txikiak zirenak behar berezi iraunkorrak bihurtu direla.

Europan beste inon ez

Europan behintzat, Nafarroa moduan dabilen bakarra Espainiako Estatuak Kantabria da. Han ere Haur Hezkuntzan

hasten dira ikasgaiak ingelesez irakasten. Espainiako Estatuan (EAEn ere bai) ohikoena 3 urterekin ingelese ikasgai gisa ikasten hastea da. Europar, orokorrean, geroago hasten dira.

Adituek zalantza handiak dituzte hain umetan atzerriko hizkuntza ikasten hasiteak dituen onurez. 2014an, (ARGIA

Atarrabiako Lorenzo Goicoa eskolan kontalaria ipuina ingelesez kontatzen. 2014ko argazkia da.

2.424zbk.) hiru adituri haien iritzia eskatu genien EAEko hezkuntzan ingelesez irakaste metodoaz. Ez dira pareko hizkuntza ereduak EAEkoa eta Nafarroakoa, baina adituon hitzak baliozkoak direla uste dugu. Jasone Cenozek (EHUn Hezkuntza Zientzietan katedraduna) apenas uste duen ingelesez 4 urterekin irakasten hasteak abantailarik duenik. Ahoak hobeto moldatzen ote diren: "Baina hemengo irakasleekin ez, eta ahoak lortzeko hizkuntza input masiboa behar da". Uri Ruiz Bikandiri (EHUn Gasteizko Irakasleen Unibertsitate Eskolan Hizkuntzaren Didaktika irakaslea) alferrikako gastua iruditzen zaio hain goiz hastea ingelesarekin, "eta ingelesez goiz sartuta euskararentzako zenukan esparrua galdu dezakezu. Nafarroan hori egin dute". Itziar Elorzari (EHUn Donostiako Irakasleen Unibertsitate Eskolako irakaslea) 4tik 8 urtera bitartean ingelesez irakastea gizartearentzat errentagarria den galdetuta, dudakoa izan daitekeela erantzun zigun: "Geroago hasi eta diru baliabide berberak jarriko balira, eta beste era batera egingo balitz...", eta EAEko hizkuntza kudeaketaz ari da, Nafarroakoarekin alderatuta nabarmen balorazio hobea jaso duena.

Demokratizazioa?

Ingeles ikastea ikastetxe pribatuetakoa luxua. Hala zela diote UPNk, hainbat sindikatuk eta guraso taldek. Haien aldiz, maila sozioekonomiko altuko familientzako zen hezkuntza eredu demokratizatutako dutela diote, IIP programa ikastetxe

publikoetan txertatzeari esker. Steilasen ustez, kontrakoa gertatu da, maila sozioekonomiko diferentietako ikasleentz artean arrakalak zabaldu dira. Familia zenbat eta goi mailakoagoa izan orduan eta baliabide gehiago ikasleari laguntzeko, eskolan ez bada moldatzen gurasoak lagun diezaioke (ingelesez jakiteko aukera gehiago ditu), edo neguan akademiara joango da eta udan Irlandara. Baliabide gutxiak ikasleak ez du halako aukerarik izango, eta arrisku latza ingelesez ikasi gabe geratzeaz gain gainerako ikasgaiak gaititu gabe geratzeko.

Ez da denentzako aukera paregabea, eta horretaz gain, herri askotan, ikastetxe bakarra dagoelako, ez dute beste aukerarik izan, IIP bai ala bai.

Azterketa gaititu baduzu gela honetara, bestela beste gela hartara

Har dezagun euskararen adibidea. Ingurune erdaldunean ikaslea urtero ikasgaien %30-40 euskaraz ikasten aritu da. 12 urterekin euskara azterketa egin eta ez du gaititu. Erabat gaztelaniaz ari den lerroa pasa dute haurra. Horixe egiten dute Nafarroan Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzan. DBH hasi baino lehen bahea pasa behar dute. Ingeles azterketa gaititzen dutenek gaztelania-ingelesez eredu segituko dute eta gaititzen ez dutenek gaztelania hutsean. Urtean ingeles dosi handia irensten aritu eta gero kito. Ikasgela horretan pilatzen dira etxetik alofonoak direnak, eskolan berandu hasi direnak, ikasteko zailtasun bereziak dituztenak... ■

VITORIA GASTEIZ
green capital

Gasteizen
euskarazko hauek
ez galdu

euskarazko hauek ez galdu

Gozatu euskaraz liburategietan!

- **ALDABE**
Ibili alai, ipuinetan blai
Izaskun Mujika (ipuinetan kontalaria)
Martxoak 14, 18:00; 4-7 urte
- **ARANA**
Ipuinak eskuez
Iñaki Carretero + Arabako Gorra elkarte (ipuinetan kontalaria)
Martxoak 7, 18:00; +4 urte
- **ARIZNABARRA**
Hala Bazan
Rosa Martínez (txotxongiloak)
Martxoak 19, 18:00; 4-8 urte
- **ARRIAGA**
Garabato Literario
Chispas Literarias (errezitaldia)
Errioxako eta Arabako poeten literatura independentea
Martxoak 11, 19:00; helduak
- **HEGOALDE**
Amamaren magalean
Maite Arrese (ipuinetan kontalaria)
Martxoak 12, 18:00; 4-8 urte
- **IBAIONDO**
Denbora bere lekura
Gerardo Markuleta (errezitaldi komentatua)
Martxoak 9, 19:30; helduak
- **IPARRALDE**
Amamaren magalean
Maite Arrese (ipuinetan kontalaria)
Martxoak 12, 11:30; 4-8 urte
- **PILAR**
Miangarrarra
Iñaki Carretero (ipuinetan kontalaria)
Martxoak 9, 18:00; 1-3 urte
- **SALBURUA**
Adimen anitzak ditut
Izpiak (lantegia)
Martxoak 9, 18:00; 5-12 urte

Oihander euskararen elxea

- **Beduino bat Karibe aldean**
Irakurketa musikatua
Martxoak 10, 19:00
- **Hitza adina mintzo**
Gaskoiera: Franck Dolosor
Martxoak 16, 19:00
- **SolasALEAn**
Joxe M. Agirretxe "Porrotx"
Martxoak 17, 18:30
- **Euskara jendea**
Aniztasunaren bidean & JJ Larrea
Martxoak 22, 19:00

Principal antzokia

- **Florida Pensil. Neskek**
Tantaka teatroa. Martxoak 17; 20:30

_Maite duzun hura, euskaraz!

Ayuntamiento
de Vitoria-Gasteiz
Vitoria-Gasteizko
Udala